

Kunskapscentrum för egenvård vid diabetes typ 1 hos barn och unga
KNEP för vårdgivare, samhälle & skola

7. För skolan. Egenvård och behov av stöd vid diabetes

Uppdaterad 2023-10-04

Samarbete mellan föräldrar och skola

Tips till dig som förälder

De allra flesta skolor gör ett fantastiskt arbete för våra barn med diabetes. Egenvårdsplanen är grunden för diabetesvården i skolan och skrivs tillsammans med diabetesmottagningen och ska skrivas under av familj, diabetesmottagning och av skola.

Gränsen mellan vad som är ditt ansvar som förälder respektive skolans ansvar i egenvården är ibland svårt att bestämma. Nedanstående är förslag på uppdelning.

Följande ska följa med barnet/ungdomen till och från skolan.

Alltid ha med sig i sin skolväska eller annan mindre väska:

1. Pump med ev. fjärrkontroll eller insulinpenna beroende på behandling.
2. Sensor med avläsare eller blodsockermätare med håltagare och stickor.
3. Druvsocker eller motsvarande.
4. Ev. dagbok som kan fyllas i efter överenskommelse.

Beroende på ålder och mognad ska ovanstående finnas så nära barnet som möjligt.

Se till att följande finns liggande på skolan så att skolpersonalen lättare kan hantera pumphaverier och glömda hjälpmedel:

1. Insulinpenna med direktverkande insulin. Be diabetesmottagningen att få förfyllda pennor, som dock måste bytas 1 ggr/månad om den använts.
2. Blodsockermätare med håltagare och stickor. Ev. ketonmätare med stickor.
3. Ev. dagbok som kan fyllas i efter överenskommelse.

Skolans ansvar förutom det som står i egenvårdsplanen:

- Alltid behandla värden under 4 mmol/L direkt och utan dröjsmål. Om eleven verkar mycket påverkad av det låga blodsockret, eller om blodsockret fortsätter vara lågt trots behandling kontakta vårdnadshavare.
- Om sensorn inte fungerar, ta blodprov och kontakta vårdnadshavare.
- Om pumpen eller infarten lossnar, ge insulin via penna och/eller kontakta vårdnadshavare.
- Se till att extra mellanmål, frukt, druvsocker finns tillgängligt.
- I överenskommelse med föräldrar dokumentera i dagbok, via SMS eller på annat sätt. Detta är extra viktigt om något händer som är utöver ”det vanliga”.

Inte skolans ansvar om inte annat överenskommit

- Ändra till ”tillfällig basaldos” (= ”temp basal”) vid behov.

- Byta pumpinfart/Pod.
- Behandla värden över 8 mmol/L tidigare än 2 timmar efter en insulindos. Undantag är om ont i magen, acetondoft, kräkning, dvs. risk för ketoacidosis.
- Ge glukagon.

För att samarbetet med skolan ska fungera bra, kan nedanstående punkter vara bra att tänka på.

Skaffa dig kunskap om ditt barns rättigheter

Barn som av fysiska (t ex diabetes), psykiska (t ex ADHD) eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges det stöd som deras speciella behov kräver. Om ett barn är i behov av särskilt stöd, ska rektorn se till att barnet ges sådant stöd. Barnets vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta vid utformningen av de särskilda stödinsatserna.

Visa gärna att du är förstående för det extra arbetet som barnets diabetes innebär, så förstår de säkert att diabetes innebär mycket merarbete för hela familjen.

Upprätthåll ansvarsfördelningen

Var tydlig med att du har föräldraansvaret. Om hur just ditt barns diabetes behandlas är det du som förälder som vet bäst.

Skolans huvudansvar är barnets lärande och utveckling i skolan. Det är upp till förskolan/skolan hur de omsätter diabetesvården i praktiken. Om barnets diabetes behöver mycket stöd minskar tiden för undervisning, och det påverkar alla barn i klassen. Detta kan ge lärare ett argument för att ansöka om resurs.

Ha ett tydligt system för kommunikation

Bestäm tillsammans med eventuell extra resurs, lärare och rektor hur kontakten ska se ut. Hur ofta, på vilket sätt, och om vad du behöver bli informerad? Dagligen, veckovis eller varje månad? SMS el mail?

Planera och följ upp

Skriv ner planerade insatser, t ex kontroller före rast eller påminnelser vid lunch osv. Kom överens om när dessa insatser ska följas upp.

Förbered dig inför möten

Skriv ner dina viktigaste frågor, gärna så konkret som möjligt. Föreslå att mötet protokollförs och som alla deltagare sedan ska godkänna.

Referenser

www.karolinska.se/KNEP, under rubrik ”KNEP för vårdgivare, samhälle & skola”, finns information till pedagoger om diabetes och länkar till egenvårdsplan till förskola respektive skola.

www.habilitering.se/

www.svenskforfattningssamling.se/doc/20181303.html

www.skolverket.se/

Textansvarig: Barnläkare Torun Torbjörnsdotter

Medförfattare: Specialpedagog Malene Steensgaard

Inspirerat av: Psykolog Carl Nytell, Habilitering & Hälsa, Region Stockholm